

Bohoslužby v Zábřehu 9.ledna 2022

Lk 3, 15-16.21-22

Milé sestry, milí bratři, co jste prožili při svém křtu, případně konfirmaci? Pamatujete si na to? Zůstalo z toho něco ve vašich vzpomínkách? Je pravda, že většinou toho člověku v paměti moc nezůstane. Mimořádný okamžik to je, to ano, ale jinak se nestane nic tak mimořádného, jako třeba v Ježíšově případě. Holubice, otevřené nebe, burácející hlas Hospodinův, nic z toho asi nikoho z nás během křestní či konfirmační slavnosti nepotkalo. A nebo, že by přeci jen ano? Proč vlastně evangelisté o Ježíšově křtu svědčí právě tímto způsobem? Jaký smysl mají ony mimořádné efekty?

Jak Křtitel už za svého působení řekl, že v Ježíši přijde někdo mimořádný. Nebude křtít jen vodou jako Jan, ale bude křtít Duchem svatým a ohněm. Když lidé naslouchali Janu křtiteli, obraceli se, činili pokání, měnili směřování svého života. Tak silné bylo to, co při setkání s Janem prožívali. Není divu, že očekávání byla velká, že v Janovi viděli někoho, kdo přichází naplnit jejich naděje. Vždyť ke křtu, k tak významnému aktu v jejich životech, musel mít autoritu danou přímo z nebes a nikoliv jen z paláce velekněze. Lze si jen stěží představit, že něco takového by mohlo být překonáno, že by přišlo něco ještě silnějšího. Když potom přichází Ježíš, nic nějaké mimořádnosti nenasvědčuje. Přichází jako jeden z mnohých, jeden z davu. Nějak nevybočuje, nevyčnívá. To je velice důležitý detail, který o Ježíši, ale vlastně o Bohu, hodně prozrazuje.

Myslím, že mnoho lidí dává rádo najevo svou převahu. Nejen v různých silových disciplínách, do kterých patří třeba sport, ale i v oblasti duchovní. Vyjádřit někomu druhému, že jsem lepší, lze tolika rozmanitými způsoby, že to ani nelze nějak jednoduše shrnout. Je to velmi individuální, ale přesto jeden společný bod se najde. Člověk prožívá určitou pýchu, je sám na sebe pyšný, i když si myslí, že ne, i když to kolikrát nedává moc najevo. Ale přítomné to je. Třeba v postoji, jak jsme já dobrý, jsem v pohodě, kdežto ti druzí kolem mě jsou hříšníci. Možná by člověka mohlo při detailním rozboru zarazit, že vlastně slyší takové nenápadné našeptávání odněkud zvenku, které rezonuje jeho myslí a říká jen jediné: jsi na tom jinak než ti druzí, jsi přece lepší, nejsi jako oni. Jak ale říkám, není to postoj, který by člověk prezentoval okatě, spíš ho tak nějak vnitřně hřeje. Prostor dostává pýcha. A s ní určité pokrytectví, protože člověk tak trochu hraje divadlo, je herec, což se v řečtině řekne stejně jako pokrytec. Když tedy vidíme Ježíše v zástupu těch, kteří se přicházejí pokřtít ve vodách Jordánu, mysleme právě na tady ten rozdíl mezi ním a námi. Nás by cosi spíše z tohoto davu vedlo pryč. Tedy v případě, že bychom

se fakt cítili, že žádní hříšníci nejsme, že přece jednáme dobře, že nepotřebujeme žádnou změnu ve svém smýšlení o Bohu, o světě, o lidech kolem sebe. Vše přeci bereme poctivě. A když někoho soudíme, tak si to zaslouží. A hotovo. Ale právě Ježíš se vydává opačnou cestou. Ať si ten dav myslí cokoliv, on jde, aby se nechal pokřtít jako všichni ostatní hříšníci. Jako by se v tom ozývalo něco ze slov, které zazní při Ježíšově křtu v Janově evangeliu – hle beránek Boží, který nese hřích světa. Ježíš vstupuje do vody, která z něj nemá co smývat. Vždyť on je přeci bez hříchu. Ale jakoby symbolicky s touto vodou na sebe vzal všechno to, co tam ostatní nechali. Špínu, kterou takto člověk ze sebe nechá opadnout, on na sobě nechává ulpět. Je to velká pokora, s níž se Ježíš staví do jedné řady s hříšníky. Jakoby tím také říkal, že je mezi námi právě tam, kde si svou nedokonalost uvědomujeme, kde ji vyznáváme. Setkání s Bohem tak není o tom, abychom byli co nejlepší v různých duchovních disciplínách, ale abychom byli před ním co nejotevřenější, abychom byli upřímní k němu, ale i sami k sobě.

Ježíšovo postavení se do jedné řady s dalšími zájemci o křest ve vodách Jordánu má tedy svůj veliký význam. Ovšem samotný proces přináší ještě další pozoruhodné detaily. Sestupující holubice z otevřených nebes je asi největším symbolem tohoto Ježíšova křtu. Když se mluví o holubici, nejde se ubránit asociaci s koncem potopy, když Noe zjišťoval, jak to vypadá s opadnutím vod. Holubice se stala symbolem, který přináší dobrou zprávu, ukazuje k novému životu, když v zobáčku nese kousek větvičky. A potom se už nevrací vůbec. Její sestoupení v při Ježíšově křtu na tuto událost skutečně odkazuje. Přílet holubice, její sestoupení na Ježíše, je příslibem nového života. Ve vodách potopy zanikl starý svět, který se odcizil Bohu. Holubice oznámila, že začíná něco nového. Stejně jako u Ježíše. On je tou ratolestí, která ukazuje, že Bůh netrestá, neničí, ale dává znovu vzrůst tomu, co zničila lidská pýcha.

Doslova čteme, že Duch svatý takto tělesně byl viditelný, tedy vzal na sebe určitou podobu, zviditelnil se. Proč vlastně? A rozuměli tomu tehdy ti, co to viděli? Těžko říct, o Duchu svatém nějaké povědomí být mohlo, ale zde je asi spíš důležité to, že z nebes, dokonce otevřených se cosi pohybuje a usedá to na Ježíše. Dochází k jakémusi kontaktu, předání. Takhle to mohlo být celkem srozumitelné. Ježíš něco přijímá z nebes, mezi ním a Bohem je nějaké pouto. Zviditelnění se Ducha souvisí i s tím, že v Ježíši je přítomen Bůh. Platí, že to, co je neviditelné dostává viditelnou podobu. Bůh, který je Pánem všeho, který je smysly neuchopitelný, se stává lehce uchopitelným v těle Ježíšově. A v podobě Ducha se stává vnímatelným jako holubice. Je to takový krásný obraz Boží existence. Je někdo na nebesích, tedy někdo, kdo přebývá v oblasti člověku jinak nepřístupné. Ale je také někdo, kdo se stává součástí lidského světa. Není nám odcizen, ale patří mezi nás. A Duch? Duch svatý tyto dva světy spojuje. Otvírá nebesa, prochází jimi, aby se ze synů a dcer lidských mohli opět stávat synové a dcery Boží.

V Ježíši Kristu se stává viditelné to, co jinak viditelné není. Vlastně by se dalo říct, že tady smíme pochopit celkem názorně, co se odehrálo, když jsme sami přijali křest. Nad kostelem nebyla díra v obloze, nelétaly holubice. Přesto se cosi stalo. Jen to nebylo odkryté lidskému

zraku. Ale jinak se odehrálo to, co nám dosvědčuje evangelista Lukáš. Na vyznání toho, že chceme ve svém životě patřit Bohu, že bereme vážně jeho povolání, chceme se nechat vést jeho slovem, na toto volání reaguje Ježíš svým darem Ducha. Nepřekročitelná hranice světa Božího a lidského se prolamuje. To je právě to, o čem Jan mluvil, než přišel ke křtu sám Ježíš. Ježíš dává Božímu Duchu usednout nejen na své rameno, ale na každého člověka. Každému, kdo chce se sebou něco dělat, kdo přistupuje k životu s Ježíšovou pokorou, dává Ježíš také možnost přijmout jeho Ducha, jako toho, kdo přináší nový život.

To nejdůležitější ale přichází zcela nakonec. Současně se sestupující holubicí zaznívá z nebes Boží hlas. Ježíši oznamuje, že je jeho milovaným Synem, má v něm zalíbení. To už tu jednou bylo. Tedy to s tím zalíbením. To přeci zpívali andělé na pastvinách nad Betlém. Bůh má v člověku zalíbení. To, co se odehrává v Ježíši Kristu, to, co smíme o jeho životě vidět a slyšet, to je podobenství Božího jednání s námi. To je přece skvělé, když poznáváme, že tak, jak jednal Bůh s Ježíšem, jak s ním byl v jeho působení, tak je také s námi, bude s námi. Pravda, může to i zabolet, může to přinést chvíle utrpení. Ježíš nebyl jen úspěšný a happy. Měl smutky, sevřenou duši, trpěl na kříži. To přináší život v tomto světě. Ale i tento Ježíšův kříž končí vzkříšením. I z utrpení se rodí život. A to je úžasná zpráva.

A teď si vemte, že toto všechno proběhlo během našeho křtu. Ne tak halasně, ale přesto to můžeme všechno vnímat. Křest je něco, co je nemyslitelné bez naší aktivity. Aby se odehrálo všechno to zajímavé s otevřenými nebesy, holubicí sestupující z těchto nebes a nakonec znějícím hlasem, musel Ježíš přijít k Jordánu, musel vstoupit do jeho vod, aby z nich vystoupil. Také my se musíme před Bohem sklonit, nestačí se spojit jen s tím, že křest má nějakou formu, tou projdeme a hotovo. Jde zde o obsah, který nemůže chybět. Jde o vědomí pokory, se kterou uznáváme, že na Ježíše dopadají i naše selhání a nedostatky. To, že jsme nestály v davu volajícím po ukřižování, to, že jsme neseděli s velekněžími v synedriu, které ho odsoudilo, to neznamená, že naše ruce jsou čisté, že s tím nemáme nic společného. Zlo není problém pár jedinců. Zlo je problém nás všech, jen to na mnohých není tolik vidět. Problém je právě v srdci, které nedokáže být pokorné, ale v pýše se staví nad druhé, místo aby následovalo Boží sestoupení z nebes na zemi, touží po lidském vystoupení na nebesa. Když se s tímto smírujeme, pak se ta nebesa otevírají a my slyšíme to úžasné, co bylo řečeno andělům a Ježíši. Bůh v nás má zalíbení a jsme jeho milovanými dětmi.

Pane Ježíši, otevřel jsi nám bránu, která nás oddělovala od domu tvého Otce. Děkujeme, že se v tobě můžeme stávat Božími dětmi. Pomáhej nám, abychom plni tvého Ducha také dokázali činit tvé skutky.

Amen.

Neděle 9.ledna 2022

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 03 Leden 2023 11:34 -
